Moldova sau Țara Nenoroc

Foto: ARGUS

GENERALUL RUȚKOI ÎȘI ASUMĂ RISCUL...

După ce, cu o zi înainte a înflăcărat cu "demnitatea rusă" separatiștii și cazacii ucigași din așa-zisa republică nistreană, pe 9 aprilie 1992, de la tribuna congresului deputaților în parlamentul Rusiei, generalul și vice-președintele acesteia - Alexandr Rutkoi, concluzionează: "... republica nistreană există, deci, va fi și în viitor!.." Mai mult, această nouă "republică", împreună cu armata a 14-a, decretată recent a Rusiei de către B. Elțin, vor apăra demnitatea imperială rusă în fața invadatorilor moldoveni și români!

Acest "happy end" al unui scenariu cu dramaturgie tipic leninist-stalinistă, desfășurat pe cele două maluri ale Nistrului, cu morți planificați și elemente-surpriză - "implicarea armatei române" - subliniază încă o dată dorința forțelor comuniste de a se reorganiza și revigora sub drapelul unui nou imperiu: Rusia.

În aceeași zi a început la Chișinău întîlnirea celor patru miniștri de externe - ai României, Moldovei, Ucrainei și Rusiei, întru rezolvarea conflictului de la Nistru.

Ar fi fost suficientă prezența numai a doi miniștri:

- al României, ca țară căreia i s-au jefuit teritorii prin pactul Molotov-Ribbentrop și
- al Ucrainei, țară care printr-un paradox al istoriei comuniste s-a trezit împroprietărită cu o parte din aceste teritorii jefuite.

Republica Moldova, această nouă Românie bizară, această ȚARĂ NENOROC din fostul imperiu comunist-sovietic, continuă să fie tratată ca un punct de simetrie în desfășurarea evenimentelor de revigorare a comunismului rus, de refacere a "demnității" imperiale și iat-o adusă la masa tratativelor, față în față cu propriul ei călău.

Morți, răniți, femei, copii și bătrîni refugiați de la casele lor!..

Și toate acestea pentru că "demnitatea" rusă a tovarășului Rutkoi & Co. nu vrea să accepte că pactul Molotov-Ribbentrop nu mai există, că ideologia comunistă a murit!

I. N. V.

dini

Moldova sau Țara Nenoroc

Foto: ARGUS

Nedumeriri

DE CE TAC ACUM CEI UMILIȚI PÎNĂ MAI IERI?

Istoria, nemiloasă cu noi mai întotdeauna, ne-a adăugat un război al rușilor împotriva noastră. Să nădăjduim că e și ultimul. Să nădăjduim, căci destule au fost actele lor de agresiune contra românilor, agresiuni numite pînă mai deunăzi, eufemistic: ba războaie ruso-turcești, ba "uniri benevole" cu Rusia, ba "victorii ale puterii sovietice", "eliberări"... Toate însă, toate acestea au fost pur și simplu invazii, războaie de jaf și cotropire a pămîntului și pămînturilor noastre.

Cine ar fi putut crede că barbarii din Răsărit vor rămîne colți fioroși și acum, la finele unui secol de îndepărtat de întunericul medieval? S-a întîmplat însă și aceasta.

Sîntem aproape ca întotdeauna pînă acum, am rămas iarăși singuri în fața agresiunii rusești. După luni și luni de vărsare abundentă de sînge românesc, absolut nevinovat, au luat atitudine O.N.U., Alte mari puteri mai stau pe gînduri..

Nu vedem nimic suspect în faptul că acolo, în Rusia, multe femei varsă lacrimi de sinceră durere citind despre dramaticul final al Annei Karenin, iar mulți bărbați, tot de acolo, umblă cu dureri de cap la amintirea sîngeroasei scene provocate de Hrușciov în chiar casa bătrînei cămătărese din Petersburg. Dar cum rămîne cu compasiunea și mila pentru lacrimile și sîngele vărsat în chiar aceste zile (nu acum un veac și mai bine!) pe malurile Nistrului? Să nu înțeleagă oare cu adevărat - cel puțin unele state din Occident, că azi sînt agresate orașele și satele Moldovei Răsăritene, iar mîine, foarte posibil, rachetele și bombele rusești vor avea drept țintă Berlinul, Parisul sau Londra?

Și mai tristă, și mai neînțeleasă ni se pare însă tăcerea celor care au fost umiliți și obidiți, pînă mai deunăzi, de ruși, de sovietici. De ce tac Țările Baltice, ocupate și pîngărite la fel de brutal și mișelește ca și noi, ba chiar în aceiași ani și în temeiul aceluiași act de vînzare-cumpărare a demnității și patrimoniului altor popoare? Finlandezii, să fi uitat ei deja agresiunea rușilor, din iarna lui 1939? Ungurii, să fi dat și ei uitării sîngele lor, cu care hoardele trimise de Moscova au spălat, în 1956, străzile și piețele Budapestei? Iar cehii și slovacii, cum pot urmări, luînd apă în gură, derularea sîngeroasei drame de pe malurile Nistrului? Oare să nu-i fi învățat nimic trista experiență a "vizitei de prietenie", în țara lor, a tancurilor sovietice, în 1968? De ce nu luați atitudine, frați polonii, voi, a căror patrie a fost sfîrtecată de trei ori în sec.18, de muscali, de trei ori - de săbiile căzăcești, în veacul trecut și tot de atîtea ori de tancurile bolșevicilor în acest secol, care se pare că-și dă duhul tot sub semnul agresivității native a imperialiștilor roșii?

Poate că nu dădeam glas acestor frămîntări dacă ne-ar fi lăsat în pace, măcar pe o clipă, vechea, verificata de vreme maximă: "Cine tace - consimte"...

Dar nu putem să nu trăim cu speranța - încă! - că cei înjosiți, cei pătimiți de mentalitatea sucită și de tăișul mereu strălucind al agresorilor din Răsărit se vor solidariza totuși pentru a nu admite ca cel călcat de atîtea ori în picioare să fie pînă la urmă exterminat. Că se vor uni, și cît mai repede. Chiar mîine poate fi prea tîrziu: sabia lui Damocles, made in Tula (sau Moscova, Petersburg, Kuban - n-are nici o importanță localitatea, Rusia-i mare!) se leagănă continuu deasupra noastră, azi fiind ca nicicînd aproape de capetele pe care le vrea retezate.

Vlad POHILĂ

PARLAMENTARII DIN CHIȘINĂU, MAJORITARI LA BUCUREȘTI

De multe ori am constatat prezența Domnului întru apărarea neamului românesc. Noul Ierusalim se zidește în fiecare clipă, cu toată împotrivirea furibundă a forțelor potrivnice. Hristos a pătimit prin răstignire pentru toți oamenii, iar acum suferă și acționează solidar în toți oamenii, pe drumul Golgotei îndumnezeirii ființei umane. Sînt încredințat, că pentru ieșirea din tragedia în care se zbate poporul român, există un plan divin. Parlamentarii din Chișinău vor avea majoritatea în Parlamentul României. Ar fi un fel de recompensă pentru cei ce au fost lipsiți de țară. Întregul popor român îi așteaptă la locul ce li se cuvine, acum, în contextul alegerilor generale din România. Lipsiți zeci de ani de țară, ei o iubesc cu ardoare. Suferind de zeci de ori mai mult decît românii dintre Tisa și Prut, sînt și vor fi mai buni români. Fiind hăcuiți, din tată în fiu, de imperiul sovietic, dar supraviețuind, au experiența rezistenței, a luptei deschise și ascunse cu agresorul. Rănile lor sînt garanție pentru existența statului român. Numai cei căzuți în robie prețuiesc cum se cuvine libertatea. Parlamentarii de la Chișinău sînt așteptați la București pentru a-și exercita atribuțiile față de întregul popor român, nu doar în cîteva județe ale acestuia. Românii din teritoriile ocupate sînt diamantul de rezistență a neamului românesc. Dumnezeu a pregătit marile șanse și pentru noi, românii. De orice înfiriziere vor profita imperialii, pentru a înlocui cîtușele vechi cu altele, noi.

Gheorghe GAVRILĂ COPIL

Domnule ambasador al Rusiei la București,

Vă trimitem comunicatul nostru nr. 15/14.03.1992, în două exemplare, din care unul pentru dl Eltîn și unul pentru dl Kravciuk.

Rugăm să ne transmiteți că sîntem decișI să ne ducem la îndeplinire această acțiune, și nimic nu ne va opri, nici chiar trecerea înot a Prutului și a Nistrului, dacă altfel nu va fi posibil.

Personal Dvs. ne-ați elogiat pentru curajul de a face acel miting pro Gorbaciov cînd încă mulți stăteau în expectativă, iar dacă acum ne-am decis să ne apărăm frații, cu mîinile goale, sper că nu ne veți privi altfel!..

Regretăm că, la nivel de stat, Rusia, extrasă din contextul vechiului U.R.S.S., nu întreprinde nimic pentru marile reparații care ni le datorează, atît din punct de vedere material, cît și moral, cu atît mai de neînțeles cu cît Dvs. înșivă ați denunțat pactul Molotov-Ribbentrop.

Dacă dl Eltîn vrea să continue politica fostei U.R.S.S., fostului imperiu țarist, mai ales cînd observă că chiar și în cadrul Federației Ruse a început procesul de centrifugare (cecenii, tătarii), înseamnă că se joacă aceeași piesă repudiată de istorie, dar cu alte măști.

Noi îl facem vinovat pentru tot ce se întîmplă în Transnistria pe domnia sa, deoarece:

1. Nu a convocat, sau n-a cerut convocarea întregului aparat de conducere al C.S.I. pentru analizarea de urgență a situației și luarea de măsuri în consecință;

2. Nu a trecut sub tutela Republicii Moldova toate unitățile militare ale C.S.I. de pe teritoriul său, așa cum a procedat cu Ucraina (nu trebuie să-i reamintim noi că din punct de vedere juridic precedentul devine lege!);

3. Nu a ordonat comandantului suprem al armatei traducerea în fața instanțelor militare a tuturor acelora care au vîndut armament, de la automate și grenade, la tancuri și rachete, atît în Moldova, cît și în Armenia și Azerbaigean, și nici nu a emis un decret special pentru pedepsirea acelora care în viitor vor mai îndrăzni s-o facă. În această situație nu ne vom mai mira dacă vom auzi că într-o zi ostașii și ofițerii armatei C.S.I. vor vinde chiar și bombe atomice!..

Concluzionînd, considerăm că încă nu este tîrziu să se dea mercenarilor din Transnistria un ultimatum pentru predarea armelor, și pacea se va reinstaura în 24 de ore.

În măsura în care se întreprinde această acțiune, și se vor oferi garanții viabile Republicii Moldova că lucrurile vor intra cu maximă operativitate în normal, ne angajăm să oprim desfășurarea acestui marș, care, vă asigurăm, vă va face o penibilă reclamă în fața lumii întregi!..

Pînă atunci, ai Dvs. sinceri

Asociația 21 decembrie

ASOCIAȚIA 21 DECEMBRIE 1989 BUCUREȘTI

COMUNICAT

Luînd notă de perpetuare samavolniciilor de sorginte bolșevică, la care se dedau hoardele căzăcești pe ambele maluri ale Nistrului, situație care de mult a ieșit de sub orice control, în primul rînd de sub cel al rațiunii,

Ținînd cont de pasivitatea sau ineficiența condamnabilă a tuturor angrenajelor puterii, atît din dreapta cît și din stînga Prutului,

Avîndu-se în vedere că demnitatea, mai ales pentru români, este nu o simplă variantă opțională, ci o trăsătură de caracter constitutivă, ce nu poate fi opresată de nimeni și de nimic, consecventă principiilor sale de nonviolență, plătite cu sînge în Revoluția din Decembrie 1989,

ASOCIAȚIA 21 DECEMBRIE

cu sediul la București, str. Batiștei nr.24 A, sector 2, tel. 159635, face, către cei cărora nu le este indiferentă soarta fraților noștri din Basarabia, cea de atîtea ori răstignită și tot de atîtea ori renăscută din propria-i cenușă, tineri, vîrstnici, bărbați, femei, în primul rînd către cei călîți în focul revoluției, către studenți și elevi, către toți cei care nu se tem: de moarte, următorul

APEL

Înscrieți-vă voluntari, ori personal, la sediul asociației noastre, ori prin poștă (cererea va trebui să cuprindă obligatoriu, numele, prenumele, data nașterii, seria și nr.B.I., adresa și nr. de telefon),

În vederea organizării unui

MARȘ DE PROPORȚII

în scopul alungării definitive de pe teritoriile românești a tuturor acelora care din bîte și-au făcut cărți de vizită.

Să oferim, dacă altfel nu se poate, piepturile noastre armelor automate Kalașnikov ale acestor bande de sălbatici, pripășiți în perimetrul civilizat al Europei.

Invităm încă de pe acum mass-media ale omenirii să se alăture marșului nostru!

Consiliul de conducere

Moldova sau Țara Nenoroc

FOTOREPORTER "ȘI DE, ȘI ÎN" RĂZBOI...

N. Pojoga, directorul fotoagenției ARGUS:

Agenția ARGUS încearcă să-și creeze un stil în ce privește fotografia "fierbinte", de presă. Meseria de fotoreporter nu este ușoară, dimpotrivă. Sîntem siliți să depășim o inerție a fotografiei clasice, înscenate, trase de păr, cum s-ar spune. Dar ținem cont și de experiența școlii sovietice, deloc neglijabilă. Stilul se face însă prin muncă istovitoare, care, pe lîngă talent, atenție, consecvență, implică și foarte multă dragoste. Împreună cu Serghei Voronin, colegul meu, dorim să punem bazele unei școli de tip nou, să obținem niște burse în străinătate care să deschidă tinerilor dotați pentru fotoreportaj alte drumuri decît cele care au existat la vremea potrivită, pentru noi.

* * *

Ce-am simțit pe cîmpul de luptă? Întîi și-ntîi, frică. La urma urmei, ne naștem cu acest sentiment. Stă așa, pitită în piele, în trup și erupe din cînd în cînd. Dar e vorba de un alt tip de frică decît aceea dictată de lașitate. Poate, frica de a nu-mi putea duce treaba la bun sfîrșit, de a nu-mi putea face meseria așa cum ar trebui. Apoi, o stare de tensiune care mă ține permanent în gardă, care mă împiedică să dorm. Memoria înregistrează, odată cu fiecare apăsare de buton: a cincisprezecea, a douăzecea fotografie. "Da, asta va fi pentru pagina întîi". În alte condiții, m-aș întoarce în laborator, spunîndu-mi, ia să vedem ce am bun. Așa, însă, știu perfect, încă de pe drum, ce poate rămîne și ce nu.

Apropo de meseria de a te include într-un eveniment. Am rugat pe cineva dintr-un T.A.B. să mă "arunce", cum zic ei, în linia întîi. Și pe drum - așa au fost împrejurările - am intrat în luptă pe post de încărcător. Adică, trebuia să împing cartușele în mitralieră. Într-un fel eram pus în situația să-mi calc promisiunea pe care o făcusem față de mine însumi: să nu trag, să nu mă implic direct în conflict. Mi se părea că trebuie să rămîn un simplu observator. Și, mărturisesc, mă rugam în gînd să se întîmple ceva care să mă împiedice. Poate a fost simplă coincidență, dar, la un moment, s-a blocat arma și am fost nevoiți să ne oprim.

* * *

Cazacii? De aproape i-am văzut morți, morți de trei zile. Ai lor n-au avut curajul să-i îngroape, cu toate că au beneficiat de așa-numitul coridor de caritate. Cît despre cei vii... Mercenari nenorociți... dar care își fac foarte bine meseria...

* * *

Nu e război clasic. E un război politic. Și lucrul acesta se răsfrînge și asupra tabloului luptelor. Iată o ciudățenie: Varnița e o suburbie a Tighinei. Un pichet de polițiști și voluntari stau chiar sub clădirea unde stau postați cazacii lunetiști. Bizar, nu? Din punctul de vedere al imaginii, e trist că oamenii se deprind cu împușcăturile.

* * *

Am urmărit tot timpul copiii și bătrînii. Noi, cei din generația de mijloc, după ce am gustat din plin din comunism, cred că avem deja imprimată în minte ecuația acestui război. Există. Nu ne mai miră nimic. Dar copiii și bătrînii nu acceptă atît de ușor faptul că în jur se împușcă oameni. Cu băieții noștri din Transnistria avem multe afinități. Dintre care dotarea noastră ca fotoreporteri și a lor ca luptători. Armele lor se defectează ușor, căci sînt de tip vechi. Unii își aduc de-acasă pușca de vînătoare. La noi... ba sare obiectivul, ba declanșatorul se blochează. Mai lipim, mai oftăm, dar mergem înainte. E un fel de solidaritate a nedotării. Oameni sîntem.

* * *

Niște mecanizatori de la baza agricolă în două ore și jumătate au reparat un T.A.B. aparținînd poliției din Cosnița. Cum s-a dus vestea în sat că s-a stricat mașina, au venit cîțiva oameni din sat, înarmați cu chei, cu ciocane, de-și făceau cruce militarii. Românizarea populației din Transnistria se poate face și peste noapte, atunci cînd oamenii devin conștienți că au nevoie de ei, că "arde". Ei vorbesc prost românește. Nu e vina lor, iar asta-i altă poveste...

* * *

Oamenii din sat au pus mîna pe arme. Sîntem noi lăsători de la Dumnezeu, dar atunci cînd vine dușmanul, dispar dușmăniile interne, dispare teama. Femeile vin cu fasole bătută, la care am auzit o replică, la fel cu cea din RĂCEALA lui Soresco: "Fasole și cu ceapă, o nebunie!"

Moldova sau Țara Nenoroc

CEZAR IVANESCU

DORUL DE MOLDOVA

! m-a prins dorul de Moldova
sfînta ceea-n violet,
i-ați sfințit trupul și vorba
morților, oloi secret!

! dulci femei cu gura dulce
și cu trupul tămîiet,
după al vost' pas m-aș duce
cînd coboară seara-ncet!

! m-a prins dorul de Moldova,
plîng și-n lacrimi o mai văd,
cum dormeam sub ceru-i,
Doamne,
ca în pîntece un făt!

! nu mai doarme zi și noapte
robul tău și la ce bun?
ca fecioarele-i curatu-i
cest anahoret nebun!

! Moartea hrană mi-i, păcatul,
Moartea mi-i păcat dintîi
singur dorm și dorm cu Moartea,
pernă mi-i la căpătîi!

! Cal mă poartă către Țara
Nenoroc,
care vecinic singur nu-i,
plîngeți-l pe cel ce n-are
Moartea și Moldova lui!

! nu-l mai plîngeți pe acela
care vecinic singur nu-i
plîngeți-l pe cel ce n-are
Moartea și Moldova lui!

BASARABIE, DRAGOSTE DE DINCOLO DE PRUT

"Începutul țărilor acestora și a neamului moldovenesc și muntenesc, și cîți sînt în țările ungurești cu acest nume - Români - pînă astăzi, de unde sînt și din ce semințe, de cînd și cum au descălecat aceste părți de pămînt a scrie multă vreme la cumpănă au stătut cugetul nostru...

...Zice-va neștine: prea tîrziu este! După sutele de ani, cum se vor putea ști poveștile adevărate de atîtea veacuri? Răspunz: lăsat-au puternicul Dumnezeu iscusită oglindă minții omenești, scrisoarea, dintru care dacă va nevoi omul, cele trecute cu multe vremi va putea ști și oblici..."

(Miron COSTIN, de neamul moldovenilor)

...Pînă la 1812 populația românească din Basarabia avea o oarecare speranță că rușii vor părăsi țara, că ocupația este vremelnică. Și mare a fost durerea cînd s-a răspîndit vestea că prin tratatul de la București Basarabia a rămas rușilor. Sate întregi părăseau Basarabia, ca să treacă de la "eliberatori" din nou "sub jugul turcesc", scrie generalul Kiseleff. Ca să oprească populația care fugea pe capete peste Prut, rușii au declarat că dincolo bîntuie ciuma, ceea ce nu era adevărat, și au stabilit carantină pe malul acestui rîu, interzicînd orice comunicații cu Moldova din dreapta Prutului. Nemulțumirile de toate felurile care domneau în Basarabia, au silit guvernul rus să-i dea Basarabiei o "ocîrmuire" specială, un fel de autonomie provincială. Limba română a fost recunoscută ca limbă oficială în toate instituțiile de stat, pe lîngă cea rusă, iar în unele județe se întrebuința exclusiv. Mai mult, legile și obiceiurile moldovenești, mai cu seamă acele care priveau dreptul civil, au rămas în vigoare. Dar n-au trecut nici doi ani după ce a apărut Regulamentul de la 1818, și rușii au început să încalce acest regulament, să unifice legile moldovenești cu cele rusești sau, mai bine zis, să le înlocuiască pe cele rusești, pentru ca pînă la urmă și limba română, ca limbă oficială pînă la 1833 să fie scoasă din toate instituțiile, în afară de biserică, unde s-a menținut ceva mai mult timp.

O mare nenorocire pentru basarabeni a fost și faptul că și ei erau de aceeași credință cu rușii, ceea ce a dus la o oarecare apropiere a intelectualilor de ruși, la indiferența acestor față de problemele naționale. În problema deznaționalizării, rușii reușind mai mult la popoarele de o credință cu ei. Polonezii, de exemplu, popor slav, înrudit cu cel rus, și-a păstrat naționaitatea și cultura datorită faptului că erau catolici. Ca masă, poporul moldovean este un popor de oameni moi, blînzi, de o factură sufletească egală, înclinat spre meditație. Balada "Miorița" e caracteristică în acest sens. Baciul moldovean, aflînd de conspirația contra lui pusă la cale de baciul vrîncean și cel ungurean, în loc să reacționeze, să se apere atacîndu-i, se resemnează pasiv înaintea morții ca un preot budist, cîntînd moartea în imagini poetice de neîntrecută frumusețe. Uimitoarea delicatețe de sentiment a baciului față de măicuța lui bătrînă, ar fi fost mai virilă, mai vitează prin căderea lui în luptă, iar nu prin întinderea gîtului spre tăiere, ca o găină. Și așa, mai bine o sută de ani, am plîns pierderea acestui scump pămînt unde s-a petrecut o mare parte a istoriei Moldovei și unde Soroca și Hotinul, Tighecîul și Codrii mai vorbesc de voievozii noștri.

Pămîntul vechii Dacii nu mai putea suporta. Răbdarea urmașilor romanilor, romani care n-au supus popoarele ca să le prade, ca barbari sau să le extermine ca asiaticii, sau să le deznaționalizeze ca slavii, ci le supuneau ca să le cîrmuiască în ordine și legalitate, lăsîndu-le să se dezvolte după firea lor, la adăpostul steagului roman, într-o "pace romană", civilizatoare, păzită de puterea armatelor biruitoare și dîndu-le ca premiu de cumințenie dreptul de a fi "civis romanus", răbdarea acestor urmași ajunsesc la margini. În constituția lui psiho-fizică, poporul român poartă o lumină călăuzitoare înnăscută, lumina geniului politic moștenit de la poporul-rege, care a creat lumea dreptului și a dat omenirii conștiința practică a respectului legilor - acest fundamentum regnorum. Moștenirea aceasta este mai prețioasă și mai sigură decît toate achizițiile experienței proprii ale unui popor. Ea e chemată să cîrmuiască evenimentele, să-i fie călăuză în negura nepătrunsă a viitorului. O geană de lumină se arată cînd la 14 august 1916, armata română intră în marele război pentru întregirea neamului, prilej pentru românii Basarabiei constituiți în Republica Democrată Moldovenească (1917), cu patrioții Inculeț, Ciuhureanu și Halippa în frunte, avînd ca parlament Sfatul Țării, să proclame la 27 martie 1918 Unirea Basarabiei cu România.

Țara noastră, buna noastră țară, azil vestit pentru cei asupriți în țările lor. Ospitalitatea românească a fost recunoscută și apreciată de toți străinii care ne-au cunoscut. Un vechi cîntec polonez spune: "Dacă vrei să trăiești liber, treci în România...". Războiul mondial din care s-a născut o Românie nouă, Românie întregită după dreptările ei etnice, nu a fost ca războaiele din trecut, un conflict dintre două țări pentru ambiții trecătoare. A fost conflictul dintre două principii de organizare a lumii. A învins ideea libertății naționalităților și a dreptății. Pe această bază s-a așezat omenirea nouă, după ce cutremurul luptei popoarelor a făcut să cadă în bucăți mari împărății, clădite pe asuprire și s-au reparat mari nedreptăți. Pentru basarabeni reparația a fost doar de 22 de ani!..

Veac de veac hoardele barbare s-au învolburat din stepă asupra țării noastre și tot de acolo s-a înălțat, cu amenințarea pustiirii morale, flagelul comunist și fără Dumnezeu al sovietelor rusești. De un pătrar de secol, ele pregăteau o și mai cumplită năvălire în Europa spre a semăna prăpăd și ruine ca hoardele asiatice de odinioară - agresiunea din iunie 1940, sfîșiind hotarul nostru de la Nistru. Ceremuș. "Popoarele mici - spunea un filozof - nu se pot sprijini pe rude tari, sînt sortite pieirii, sînt incapabile să se mențină în luptă pentru existență împotriva vecinilor mai puternici. Singure vor dăinui marile națiuni, iar dintre cele mici, numai cele în stare să întemeieze un stat național independent"...

Veacul XX nu se va sfîrși fără să asistăm la deznodămîntul acestor drame a istoriei universale. Hoardele de lași se vor lăsa manipulate fără rezistență, iar trupele de viteji vor sucomba glorioasei luptă. Supraviețuitorii se vor bucura de poseda deplină a drepturilor lor naționale. Viața e o luptă, iar puterea de viață dă dreptul la viață... "Niciodată n-a avut mai mult înțeles ca acum, nici n-a sunat mai dramatic chemarea lui Andrei Mureșanu: "Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte!"

Pentru ca somnul de azi să nu devină în adevăr somnul morții, e necesar să luăm hotărîrea de a stinge negurile vieții primitive, a ne freca pleoapa de amorțeala Orientului, a ne încorda pentru marele efort al civilizației. Și cum toate acestea nu ne vor veni de-a gata nici prin sprijinul altora, trebuie să fim conștienți că cheia succesului este în noi și numai în noi.

Constantin ADAM, Botoșani

Atitudini

DISCRIMINARE... NAȚIONALĂ?

Se știe prea bine că imperiul comunist care decade în gura mare că e internaționalist, a propagat în cel mai barbar și mai feroce mod o politică criminală de discriminare națională - șovinismul - atingînd cele mai aberante culmi ale unui regim colonial. La noi, în Basarabia, sub această "sabie a lui Damocle" căzută nemiluita, mai ieri-alaltăieri, cei care aveau în actele de identitate, în dreptul rubricii NAȚIONALITATEA scris ROMÂN. Încă pe timpurile imperiului rus (și aducem aminte despre Eminescu - "însuși cuvîntul Basarabia tremură sub condeiele rusești") cuvîntul român îi înfiora pe șovinii ruși, precum se înfioară tîlharul cînd este divulgat că a furat ceva de la un om cinstit. Hoțul se teme totdeauna să nu fie divulgat. Dar atît țarismul, cît și comunismul au fost hoți de această teapă. Furînd încă din 1812 o parte din România, prigonindu-i pe bieții români încă înainte de 1906 strămutat de pe pămînturile natale hăt departe, în Caucazul de Nord, în Siberia, pînă la Extremul Orient, aducînd în schimb pe meleagurile noastre colonizați de tot felul, mercenari, care devastau acest pămînt, pe gărind totul. Personal, pentru faptul că în buletinul meu înscris de naționalitate român am fost persecutat cu mai mare cruzime ani la rînd, fiind calificat de "trădător de patrie", "naționalist" etc. Românii din Nordul Bucovinei, din Basarabia erau sortiți la persecutare și batjocură permanentă. Pentru a scăpa de hărțuială și umilință mulți s-au făcut cu adevărat trădători de neam, slugoi.

Nu aveam acces la instituțiile de învățămînt. Astfel, în Bucovina și Transcarpatia, în regiunea Ismail, la Reni sau la Chilia tinerii nu erau primiți la învățătură din cauză că sînt... români, în Basarabia - așijderea. Chiar și dacă se prezentau la examen, numele lor completau acele "liste negre" de pomină. Li se imputa bieților copii că părinții lor au fost chiaburi sau moșieri cu multe hectare de pămînt... Adică, toate acestea s-au întîmplat "înainte", numai pînă în anii '60.

Ei bine, iată că au trecut atîția ani de atunci, s-au schimbat atîtea! Situația, însă, a rămas aceeași - deplorabilă, dar îmbrăcînd o altă haină politică. Românii de sub ocupația ucraineană sau cea rusească nu cunosc la perfecție în prezent aceste limbi pentru a se prezenta la facultățile respective de la instituțiile superioare de învățămînt din Ucraina sau Rusia. Pe de altă parte - ei nu pot fi primiți în instituțiile de învățămînt superior din Republica Moldova, fiind cetățeni ai altor țări. Situația absurdă: sărmanii români din Bucovina, Transcarpatia, Rusia sînt sortiți de-a rămîne ostracizați către școlile superioare din Republica Moldova, obligați să plătească taxe, imposibil de achitat pentru a-și face studiile la facultățile preferate la Chișinău, Bălți, Tiraspol, Orhei, Soroca.

Parlamentul Republicii Moldova, Parlamentul României ar trebui să țină cont de acele legi dragi pe care le-au elaborat sau să le redacteze în favoarea bieților români aflați deocamdată izolați de majoritatea românilor din România și Basarabia. Dragostea de carte, dorința de a se desăvîrși spiritualicește este de firească precum e și a copiilor noștri, care beneficiază de legi prielnice pentru a susține examene de admitere fără taxe și fără restricții.

"Discriminarea națională" la care au recurs organele respective de drept din Republica Moldova este, credem, o greșeală care se cere reparată de urgență întru salvarea mai multor talente care doresc să-și desăvîrșească aptitudinile în instituțiile de învățămînt din republica noastră. În această instanță viitorii studenți sînt copiii sau nepoții acelor care ieri au suferit grozăviile lagărelor staliniste, goniți fără milă de pe pămînturile lor, întorși acasă și căzuți și ei în dizgrația autorităților ruse și ucrainene.

Fiii românilor trebuie să învețe în Republica Moldova și în România. Să oprim "discriminarea națională", dragi parlamentari și oameni de stat ocupați cu problemele învățămîntului. Copiii turor românilor sînt și copiii noștri: să-i primim cu brațele și inimile deschise!

Gheorghe SPATA
candidat în fil